

Lei, leer en inspireer
Lead, learn and inspire

VERHOUDINGSBESTUUR & VERHOUDING MET DIE BL REALATIONSHIP MANAGEMENT & RELATIONSHIP WITH SGB

Date / Datum: 25 FEBRUARIE 2020 [13:35 – 14:35]

Presenter / Aanbieder: MARTIN BOTHA

1. BOU VERHOUDINGS/BUILD RELATIONSHIPS

• ALLES BEGIN BY MENSE

- BAIE LEIERS MAAK DIE FOUT OM VERHOUDINGS AS VANSELFSPREKEND TE AANVAAR.
- DIT IS NIE GOED NIE, WANT ONS VERMOë OM GESONDE VERHOUDINGS OP TE BOU EN IN STAND TE HOU, IS DIE HEEL BELANGRIKSTE FAKTOR WAT BEPAAL HOE ONS OP ELKE GEBIED VAN DIE LEWE VAAR.
- LEIERS BEGAAN DIKWELS DIE ALGEMENE FOUT OM ANDER TE PROBEER LEI VOOR HULLE VERHOUDINGS MET HULLE OPGEBOU HET.
- AS JY PLANNE MAAK OM ANDER TE ONTWIKKEL, MOET JULLE MEKAAR EERS LEER KEN.
- **ONS MENSVAARDIGHED BEPAAL ONS POTENSIËAL VIR SUKSES.**

HOOF SE INGESTELDHEID VS VERHOUDINGS ?

• TEORIE X

- ❑ Die gemiddelde persoon hou nie van werk nie en sal dit vermy indien enigsins moontlik.
- ❑ As gevolg van hierdie weerstand en antagonisme teenoor werk, is dit onvermydelik en noodsaaklik dat individue streng beheer, gekontroleer en soms gedwing sal word.

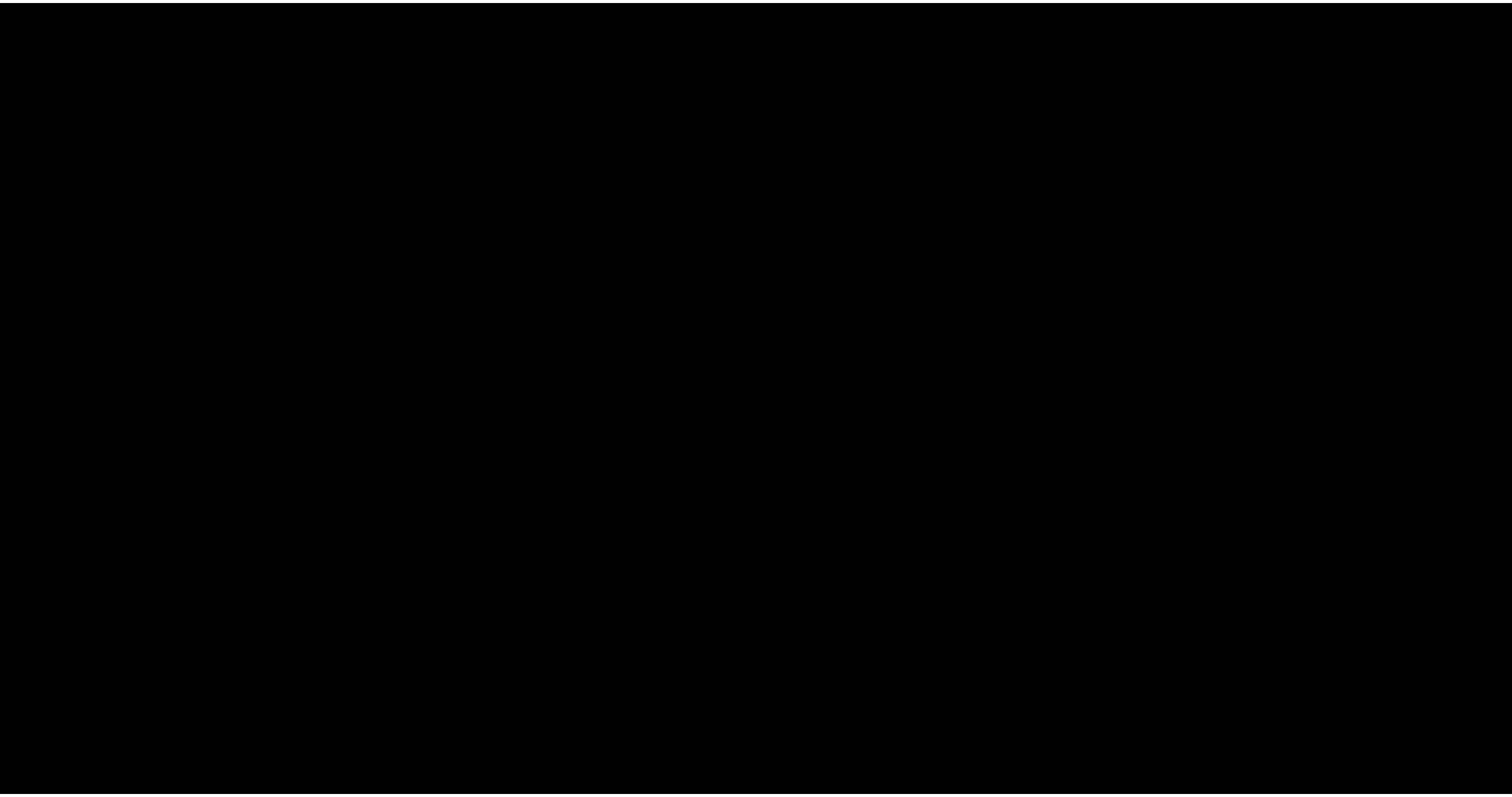
• TEORIE Y

- ❑ Die meeste individue het n ingeboude pligsbesef en sal n soort intrinsieke kontrole by hulself uitoefen.
- ❑ Hulle openbaar n besondere werklojaliteit wanneer dit kom by die nastreef van doelstellings.

INFLUENCE OF LEADERSHIP ON RELATION MANGEMENT

<p>TASK-ORIENTED:</p> <p><i>TASK-FOCUSED LEADERSHIP IS A BEHAVIORAL APPROACH IN WHICH THE LEADER FOCUSES ON THE TASK THAT NEED TO BE PERFORMED IN ORDER TO MEET GOALS.</i></p>	<p>RELATION-ORIENTED:</p> <p><i>RELATION-FOCUSES LEADERSHIP IS A APRROACH THAT FOCUSES ON THE SATISFACTION, MOTIVATION AND THE GENERAL WELL-BEING OF THE TEAM MEMBERS.</i></p>
EMPHASIS ON WORK FACILITATION	EMPHASIS ON INTERACTION FACILITATION
FOCUS ON TASKS	FOCUS ON RELATIONSHIPS, WELL-BEING AND MOTIVATION
PRODUCE DESIRED RESULTS IS A PRIORITY	FOSTER POSITIVE RELATIONSHIPS IS A PRIORITY
EMPHASIS ON GOAL-SETTING AND A CLEAR PLAN TO ACHIEVE GOALS	EMPHASIS ON TEAM MEMBERS AND COMMUNICATION TO ACHIEVE GOALS
STRICT USE OF SCHEDULES AND STEP-BY STEP PLANS AND A PUNISHMENT/INCENTIVE SYSTEM	COMMUNICATION FACILITATION, CASUAL INTERACTION AND FREQUENT TEAM MEETINGS

GEVOLGTREKKING: TAAK-GEORIËNTEERD VS MENS-GEORIËNTEERD

- (BURKE ET AL., 2006) HET DIE VOLGENDE BEVIND:
- 1. STUDIES TOON GEMENGE RESULTATE: MENS - GEORIËNTEERDE LEIERSKAP PRODUSEER GROTER PRODUKTIWITEIT TERWYL TAAK - GEORIËNTEERDE LEIERSKAP GROTER GROEP EFFEKTIWITEIT PRODUSEER.
- 2. ALHOEWEL GEMEENSKAPLIKE RESULTATE DIE VOLGENDE TOON: MENS - GEORIËNTEERDE LEIERSKAP SAL MEER KOHESIE IN DIE BESTUURSPAN TOT GEVOLG HÊ AS OOK GROTER GROEPLEIERSKAP.
  - BOGENOEMDE HET OOK 'n STERKER INDIVIDUELE IMPAK EN 'n POSITIEWE EFFEK OP SELFEFFEKTIWITEIT.

GEEN SAAK IS BELANGRIKER AS DIE VERHOUDING NIE

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

2. VERHOUDING MET DIE BL/ RELATIONSHIP WITH THE SGB

- **ACCORDING TO THE PAM DOCUMENT: DUTIES AND RESPONSIBILITIES OF THE PRINCIPAL, PAGE 44:**
  - To co-operate with members of the school staff and the school governing body in maintaining an efficient and smooth running school.
  - To co-operate with the school governing body with regard to all aspects as specified in SASA.

"Look, Jake, I like you, but I can't be your best friend AND your agent."

SUID-AFRIKAANSE SKOLEWET 84 VAN 1996 (9a 16A)

- **16A WERKSAAMHEDE EN VERANTWOORDELIKHEDE VAN PRINSIPAAL VAN OPENBARE SKOLE:**
  - (1) (a) DIE PRINSIPAAL VAN 'n OPENBARE SKOOL VERTEENWOORDIG DIE DEPARTEMENT IN DIE BEHEERLIGGAAM WANNEER HY OF SY IN 'n AMPTELIKE HOEDANIGHEID OPTREE.
  - (2) (b) ATTEND AND PARTICIPATE IN ALL MEETINGS OF THE GOVERNING BODY;
    - (C) PROVIDE THE SGB WITH A REPORT ABOUT THE PROFESSIONAL MANGEMENT RELATING TO THE PUBLIC SCHOOL;

BEDREIGINGS: BEHEERLIGGAAM VS DIE HOOF?

OPSTEL VAN BELEIDE

BELANGE VAN DIE SKOOL VS DIE BELANGE VAN EIE KIND

SKOOLBEHEER

wiseGEEK

UITVOERING VAN BELEIDE

INMENGING IN DIE DAAGLIKSE BESTUUR VAN DIE SKOOL

SKOOLBESTUUR

@ANDERVOS

“DIE KNYPTANG”

- HOOF BEVIND HOM/HAAR GEREELD IN ’n KNYPTANG DEUR DAT DIE HOOF DIE DEPARTEMENT EN DIE BEHEERLIGGAAM VERTEENWOORDIG!!
- HOOF VERRIG DUBBELE FUNKSIE: HOOF VERANTWOORBAAR AAN DIE DEPARTEMENT EN DIE BEHEERLIGGAAM.
- ***HOOFDE WORD OP ’n GEREELDE BASIS DEUR DIE DEPARTEMENT AANGEKLA.***
- WAT GEDOEEN AS DIE TWEE VERANTWOORDELIKHEDE TEENSTRYDIG MET MEKAAR IS?
  - INDIEN DEPARTEMENT/IDSO OPDRAG GEE AAN DIE HOOF WAT TEENSTRYDIG IS MET BEHEERLIGGAAMBELEID MOET DIE HOOF DIE SITUASIE UITERS OMSIGTIG HANTEER OM MOONTLIKE AANKLAGTE TE VERMY. VERSOEK DAT DIE OPDRAG OP SKrif GESTEL WORD SODAT U DIT AAN DIE BEHEERLIGGAAM KAN OORDRA. MOENIE DIE PERSEPSIE SKEP DAT U KLAAR BESLUIT HET NIE.
  - INDIEN DEPARTEMENT EN BEHEERLIGGAAM VERGADER – VERTEENWOORDIG DIE HOOF DIE DEPARTEMENT EN MOET DIE HOOF AAN DIE DEPARTEMENT SE “KANT” SIT. MOET GEENSINS DIE IDEEE SKEP DAT U DIE BEHEERLIGGAAM SE ARGUMENT ONDERSTEUN NIE. ***BLY EERDER SOVER AS MOONTLIK NEUTRAAL IN DIE GESPREK.***
  - DIE VERHOUDING TUSSEN DIE HOOF EN DIE BEHEERLIGGAAM IS VAN UITERSE BELANG SODAT ELKE ROLSPeler SY STATEGIE VERSTAAN.

BOTSENDE BELANGE

KONSEPBRIEF AAN SKOOLHOOF

DELEGASIE VAN BEVOEGDHEID

Soos u bewus is berus die beheer van die skool kragtens artikel 16(1) van die Suid-Afrikaanse Skolewet by die beheerliggaam van die skool.

Van tyd tot tyd is dit nodig dat die beheerliggaam sekere bevoegdhede aan u moet deleger om namens die beheerliggaam uitvoering te gee aan beleid en procedure deur die beheerliggaam bepaal. Tensy sodanige bevoegdheid uitdruklik aan u gedelegeer is, het u nie die bevoegdheid om die skool of beheerliggaam te bind met betrekking tot enige sake wat onder die bevoegdheede of werksaamhede van die beheerliggaam resorteer.

U is ook bewus van die feit dat die beheerliggaam en elk van sy lede kragtens artikel 16(2) van die Skolewet in 'n vertrouensposisie teenoor die skool staan. Dit beteken dat die beheerliggaam en elk van sy lede te alle tye in die beste belang van die skool moet optree.

*Die beheerliggaam is ten volle bewus van die feit dat u in diens is van die Departementshoof van die Noordwes Onderwysdepartement en as sodanig sekere professionele verantwoordelikhede het en ook dat u die **administrasie** van toelatings tot die skool namens die Departementshoof moet behartig. Dit moet egter ook steeds in ooreenstemming met beleid deur die beheerliggaam bepaal, geskied. Ons herinner u dus graag daaraan dat u verplig is om in die administrasie van toelatings op te tree in ooreenstemming en onderworpe aan die bepalings van die beleid deur die beheerliggaam bepaal.*

Hierdie brief dien om u in kennis te stel dat u nie die bevoegdheid het om die skool of beheerliggaam te verteenwoordig of te bind in enige onderhandelinge, gesprekke of ooreenkoms wat afwyk van enige beleidsbepalings of uitdruklike delegasies van die beheerliggaam nie. U aandag word in die besonder ook gevestig op die feit dat, indien u sou afwyk van hierdie beginsel of indien u strydig met die algemene of beste belang van die skool sou optree, die beheerliggaam sigself die reg voorbehou om u persoonlik aanspreeklik te hou vir enige of alle verlies of skade wat die skool of beheerliggaam mag ly.

Die uwe

Voorsitter: Beheerliggaam

*"It was a devastating breakup.
You know how intense those attorney/client
relationships can be."*

GREY KOLLEGE SAAK

- DEON SCHEEPERS / BL VIR GREY KOLLEGE SOVER 2 KEER IN DIE HOOGGEREGSHOF.
- BL HET HOOF GESTROOP VAN SEKERE PLIGTE EN HOF GEVRA OM DIE SAAK TE HERSIEN EN TER SYDE TE STEL
- HOOGGEREGSHOF HET BL SE BESLUIT TER SYDE GETSEL
- BL HET SAAK GEPETISIONEER NA DIE APPéLHOF
- DEPARTEMENT VAN ONDERWYS HET DIE FINANSIËLE BEVOEGDHEDE VAN DIE BL TERUGGETREK NADAT DIE HOOF DIE DEPARTEMENT IN KENNIS GESTEL HET DAT DIE BL FONDSE VIR DIE HOFSAAK GEBRUIK HET. DEPARTEMENT HET BEVIND DAT DIE BL NIE DIE FONDESE KON GEBRUIK NIE
- BL HET DIE BESLUIT TEENGESTAAN EN GEVRA DAT DIE BESLUIT TER SYDE GESTEL MOET WORD
- DRINGENDE AANSOEK IN DIE HOF VERWYDER OMDAT DIE SAAK NIE DRINGEND IS NIE
- BL GAAN WEL TEEN DIE UITSpraak VAN DIE HOF APPELLEER.

SLOT

